

STOP DE CRISIS

'Pas als het fout gaat denk je: ik had realistischer moeten zijn'
Faillissement is niet het einde

door Door Arnoud Breitbarth

AMSTERDAM - Boze klanten, boos personeel, boze familieleden. Een failliete ondernemer is een mislukkeling, daar wil niemand mee te maken hebben. Van de ene op de andere dag word je met de nek aangekeken. Over de zakelijke gevolgen van failliet gaan en weer opkrabbelen zijn vele boeken geschreven, maar zelden is er aandacht voor de emotionele kant. "Bij de meeste ondernemers staan er echt geen vrienden op om zingend geld in te zamelen, laat staan dat een stadion vol onbekenden 'Dirk bedankt' scandeert."

Foto: Illustratie Dick Möller

Het bedrijf van Eddy Scheffer, dat boeken en films uitbracht voor trainingen en opleidingen, ging een jaar geleden over de kop en maakte een doorstart. "Dat is, naast een economisch proces, vooral een mentale klap. Je moet omgaan met schaamte, verdriet, onmacht en woede." Over zijn ervaringen schreef Scheffer het boek 'Doorstarten voor beginners', dat eind deze maand verkrijgbaar is. Hij goot zijn verhaal in een romanvorm, om het niet al te persoonlijk te maken. "Niet iedereen handelt even netjes bij een faillissement, sommigen zijn ronduit rancuneus." Toch is zijn boek geen persoonlijke afrekening. "Ik wil andere ondernemers voorbereiden op het proces waarin ze terecht komen. Menig directeur ligt nu woelend in bed omdat het fout dreigt te gaan met zijn zaak."

De zorgen worden zelden met iemand gedeeld. "Je praat niet over je falen. Als ondernemer hoor je een grote mate van optimisme te hebben. Pas als het fout gaat, denk je: ik had misschien wat realistischer moeten zijn." De voornaamste reden van Scheffers bankroet is dat bij trainingen en opleidingen op grote schaal gebruik wordt gemaakt van YouTube. "Vroeger werden filmpjes aangekocht, nu worden ze gedownload. Dat is niet toegestaan, want zakelijk gebruik, maar je doet er weinig aan. Onze omzet smolt weg en we sprongen er niet goed genoeg op in. Een omschakeling heeft tijd nodig, en die ontbrak."

Doorstart

Scheffer probeerde nog regelingen te treffen met afnemers, leveranciers en de bank. "Dat bleek tevergeefs. Op aanraden van de accountant is er toen een advocaat bij gehaald die de zaak zou failleren." Al snel werd gekeken naar de mogelijkheid van een doorstart. "Dan spring je meteen weer in de positieve modus. Je blijft geloven dat je het niet zo heel erg bij het verkeerde eind had, je wilt bewijzen dat wat je van plan was, moet kunnen lukken. Een faillissement hoeft gelukkig niet altijd het einde van je entrepreneursbestaan te zijn."

De buitenwereld blijft echter lang tegen je aankijken als 'de failliete ondernemer', zo ervoer Patricia Engels. Ook zij schreef over haar faillissement een boek, 'Leren broeken zijn uit', dat drie jaar geleden verscheen. Haar wao-uitzendbureau heeft een succesvolle doorstart gemaakt, maar dat was een moeilijk proces. "De recente faillissementen van de bedrijven van Marco Borsato en Dirk Scheringa hebben ervoor gezorgd dat de problematiek meer in de belangstelling komt te staan. Dat is prima, want faillissementen en de gevolgen daarvan zijn te lang onderbelicht geweest. Maar beide zaken geven wel een verkeerd beeld: als een gewone ondernemer zijn zaak op de fles ziet gaan, volgt vaak ook een persoonlijk faillissement omdat hij lange tijd heeft moeten

interen op zijn privévermogen. Bovendien bleven deze heren op een voetstuk staan en kregen ze volop steunbetuigingen, terwijl de kleine ondernemer als mislukkeling wordt gezien."

Illusie

Het is volgens Engels een illusie om te hopen dat, net als in de VS, het in Nederland als een aanbeveling wordt gezien als je een keer failliet bent gegaan. "Dat zit niet in onze volksaard. Maar het zou prettig zijn als het stigma zou verdwijnen." Toch zal dat niet gebeuren zolang ex-gefaillieerden niet over hun mislukte zaken durven praten. "Het taboe op falen moet verdwijnen."